

Campagne tegen Wapenhandel

Anna Spenglerstraat 71
1054 NH Amsterdam
tel/fax 020 6164684

info@stopwapenhandel.org
bank NL.11.TRIO.039.04.07.380
www.stopwapenhandel.org

Aan: Vaste Kamercommissies Buitenlandse Handel en Buitenlandse Zaken

Betreft: AO Wapenexportbeleid 18 december as.

Groningen, 12 december 2013

Geacht Kamerlid,

Met het oog op het Algemeen Overleg Wapenexportbeleid van 18 december as. willen wij graag enkele zaken bij u onder de aandacht brengen.

1. Allereerst spijt het ons dat wij u niet zoals gebruikelijk voor dit AO onze jaarlijkse wapenexportanalyse kunnen aanbieden. Sinds de overheid in 2005 begon met het online publiceren van wapenexportvergunningen publiceren wij onze analyse van al die honderden losse vergunningen, zodat u als Kamerlid eenvoudiger de achtergronden bij de Nederlandse wapenexport, zoals samengevat in het jaarrapport van de regering, kunt duiden.

Niet eerder stond zo laat in het jaar zo weinig aan exportvergunningen online. Op dit moment zijn alleen wapenexportvergunningen tot en met april 2012 online – een achterstand van ruim anderhalf jaar! De dual use vergunningen van 2012 verschenen pas eergisteren (10 december) online; doorvoervergunningen zijn er slechts tot en met juni 2012.¹

Zonder de complete gegevens over 2012 kunnen wij onze analyse helaas niet schrijven. Naar wij aannemen is ook uw Kamer gebaat bij een meer volledige informatievoorziening. Hopelijk wordt op korte termijn de al jaren beloofde versnelling in de publicatie van de exportvergunningen echt bewaarheid.

2. Sinds begin 2012 rapporteert de regering, op verzoek van de Kamer, versneld exportvergunningen vanaf 2 miljoen euro aan de Kamer. Naast twee van die brieven in 2012 (voor vergunningen voor Thailand, resp. Egypte), is abusievelijk een vergunning voor Turkmenistan niet gemeld, zoals de regering aangeeft.²

Wij vragen ons daarnaast ook af waarom niet vergunningen van enkele tientallen miljoenen euro's voor exporten naar Algerije (elektronica voor pantservoertuigen) en Qatar (radar en 'C3' voor marine) aan de Kamer zijn gemeld. Met name bij Algerije lijkt ons die export op gespannen voet staan met criteria 2 (mensenrechten), 3 (interne spanningen) en 4 (regionale spanningen) en daarom zeer relevant voor melding aan de Kamer. Daar was het de Kamer in 2011 uiteindelijk om te doen: beter en sneller inzicht in potentieel gevoelige exporten.

De regering lijkt zich in dit geval verscholen te hebben achter de eigen nauwe interpretatie van die wens, door alleen complete systemen en geen onderdelen van systemen te willen rapporteren – overigens een nog niet zo eenduidig onderscheid.

---

¹ Zie voor de huidige stand van zaken: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/exportcontrole-strategische-goederen/rapportages-strategische-goederen>

² zie begeleidende brief bij 'Het Nederlandse wapenexportbeleid in 2012'

3. In de begeleidende brief bij het jaarrapport stelt de regering dat, zoals “met uw Kamer is afgesproken”, het rapport dit jaar ook een paragraaf bevat over “ontwikkelingen op het terrein van de exportcontrole op dual use goederen”. Daarbij wordt gerefereerd aan de op 5 juli 2012 door een meerderheid van uw Kamer ingestemde motie Peters/EI Fassed (22054 nr.196), die de regering verzoekt: “in de jaarrapportage van het wapenexportbeleid vanaf 2013 een hoofdstuk op te nemen met daarin een overzicht van de "dual use"-goederen met uitsluitend eindgebruik van leger, politie en andere veiligheidsdiensten vanaf een drempelwaarde van 2 mln.”

Wij betreuren het zeer dat niet aan die wens tegemoetgekomen is en vragen u daar nogmaals op aan te dringen bij de regering, zodat in het volgende jaarrapport daaraan alsnog wordt voldaan en eindelijk meer inzicht komt in dual use exportvergunningen voor leger, veiligheidsdiensten en politie.

4. Wij vinden het onbegrijpelijk dat drie vergunningen voor Bahrein er ‘tussendoor zijn geglipt’.³ In het licht van de Arabische Lente stonden juist vergunningen aan deze regio en dit land in het bijzonder, volop in de spotlights. Dat de uitvoerende dienst (i.c. de Centrale Dienst voor de In- en Uitvoer, CDIU) niet meekrijgt dat voor Bahrein (met enkele andere landen) op dat moment een vergunningenstop gold, vinden wij onbestaanbaar. Hoewel nu beterschap is beloofd, horen wij al vijftien jaar dat de communicatie met de CDIU verre van vlekkeloos is.

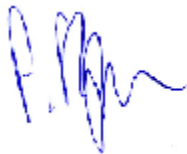
5. Tenslotte willen wij benadrukken dat het EU Gemeenschappelijk Standpunt stelt dat de lidstaten vastbesloten zijn “hoge gemeenschappelijke normen vast te stellen die worden gezien als minimum voor het beheer van en het betrachten van terughoudendheid bij overdracht van militaire goederen”. Minimumnormen dus – waar die steeds vaker door regeringen als dé norm voorgesteld worden.

Juist wanneer de regering meent dat mensenrechten “de hoeksteen” van het buitenlands beleid zijn⁴, kan niet vastgehouden worden aan een enge interpretatie van de wapenexportcriteria, waarbij militair materieel prima geleverd kan worden aan dictaturen, zolang het maar niet direct voor mensenrechtenschendingen kan worden gebruikt. Anders dan de export van kaas of bloembollen gaat van de levering van wapens wel degelijk ook een politiek signaal uit: legitimatie van onderdrukking en dictatuur.

Vanuit die zienswijze vinden wij exporten van militair materieel naar landen als Saoedi-Arabië, Turkmenistan en de VAE in strijd met een coherent mensenrechtenbeleid en een strikt wapenexportbeleid.

Mocht u ter voorbereiding op het AO nog behoefte hebben om over deze en mogelijk andere zaken nader van gedachten te wisselen, horen wij dat natuurlijk graag.

Met vriendelijke groet,

Frank Slijper, Campagne tegen Wapenhandel,
(M: 06 28504778 of E: frank@stopwapenhandel.org)

---

³ zie begeleidende brief bij ‘Het Nederlandse wapenexportbeleid in 2012’

⁴ ‘Mensenrechten hoeksteen buitenlands beleid Nederland’, persbericht ministerraad 14 juni 2013